

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/56/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2211210336
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Renáta Gavalcová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2211210336.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Gavalcovej a sudcov JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Fedora Benku v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: M. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta, dieťa rodičov - matka: Mgr. Z. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom E., T. XXX, zastúpená advokátom: Mgr. Gábor Gál, AK so sídlom Galanta, Agátova 2513/15, otec: Mgr. R. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z., S. XXX, zastúpený advokátkou: JUDr. Eva Skačániová, AK so sídlom Dunajská Streda, Korzo Bélu Bartóka 789/3, o návrhu otca na úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 02. júna 2015 č. k. 17P/358/2012 - 775, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa m e n í tak, že s účinnosťou od 28.06.2011 z v e r u j e maloletého M. K. do osobnej starostlivosti matky s tým, že zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok sú oprávnení obaja rodičia.

Otec je povinný s účinnosťou od 28.06.2011 platiť na výživu maloletého M. výživné vo výške 200,- eur mesačne a to vždy do 15-teho dňa kalendárneho mesiaca vopred k rukám matky maloletého dieťaťa.

Otec je oprávnený stýkať sa s maloletým M. každý páry vikend v roku od piatku od 16:00 hod. do nedele do 17:00 hod., každú stredu v týždni v čase od 16:00 hod. do 18:00 hod., každý kalendárny rok 25.12. v čase od 09:00 hod. do 18:00 hod., každý kalendárny rok od 01.07. od 09:00 hod. do 15.07. do 18:00 hod., každé jaré prázdniny v nepárnom roku od pondelka od 09:00 hod. do piatka do 18:00 hod., každý kalendárny rok vo Veľkonočnú nedeľu v čase od 09:00 hod. do 18:00 hod. a každý kalendárny rok od 01.01. v čase od 09:00 hod. do 18:00 hod., s tým, že matka je povinná maloletého na styk s otcom pripraviť a v určenom čase ho otcovi v mieste svojho bydliska odovzdať a otec je povinný matke maloletého v určenom čase v mieste bydliska matke odovzdať a v prípade, že sa styk nebude môcť z vážnych dôvodov uskutočniť, je rodič, na strane ktorého táto prekážka vznikla povinný informovať o tom druhého rodiča podľa možnosti, najneskôr 24 hodín pred termínom styku.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvého stupňa zveril maloletého M. K., nar. XX. X. XXXX, na čas do rozvodu manželstva rodičov dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov a to v týždňových intervaloch, pričom ako prvá je v zmysle tohto rozsudku povinná zabezpečiť osobnú starostlivosť o dieťa matka, od právoplatnosti tohto rozsudku do nedele párneho týždňa. Otec si dieťa prevezme každú páry nedeľu o 18,00 hod. v mieste bydliska matky. Matka si prevezme dieťa každú

nepárnu nedeľu o 18,00 hod. v mieste bydliska otca. Každý z rodičov je povinný v stanovenom čase odovzdať maloleté dieťa do osobnej starostlivosti druhého rodiča s jeho osobnými vecami a učebnými pomôckami a riadne ho pripraviť. Zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok sú oprávnení obaja rodičia. Otec dieťaťa je povinný prispievať na výživu maloletého dieťaťa, na dorovnanie jeho životnej úrovne, mesačne vo výške 100,- eur, kde výživné je zročné vždy do 15.-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky maloletého dieťaťa. Súd styk maloletého dieťaťa s rodičmi počas realizácie striedavej osobnej starostlivosti neupravuje. Matka je oprávnená poberať prídavky na maloleté dieťa a uplatňovať si u zamestnávateľa daňový bonus na maloleté dieťa. Účastníci nemajú právo na náhradu trov konania. O náhrade trov štátu súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ust. § 28 ods. 1, 2, § 36 ods. 1, § 24 ods. 2, 4, § 25 ods. 2, § 62 ods. 1 až 5, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Zákona o rodine, Dohovorom o právach dieťaťa, a to čl. 27, čl. 9, čl. 18 ods. 1, čl. 41 ods. 4 Ústavy SR, keď vecne svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že vzhľadom na vykonané dokazovanie mal súd za preukázané, že obaja rodičia majú vynikajúci vzťah k mal. M. a rovnako tak maloleté dieťa k svojim rodičom. Obaja rodičia majú zároveň vytvorené vhodné podmienky pre výchovu svojho dieťaťa a najmä u oboch rodičov má maloletý už ďalších súrodencov, s ktorými je potrebné budovať si súrodenecký vzťah. Obaja rodičia sú inteligentní ľudia, citovo viazaní na dieťa a aj napriek ich v súčasnosti nie najlepšej komunikácii, súd dospel k jednoznačnému záveru, že striedavá osobná starostlivosť o maloleté dieťa je v najlepšom záujme dieťaťa. Keďže súd určil striedavú osobnú starostlivosť v týždňových intervaloch, počas realizácie tejto striedavej starostlivosti neupravoval styk dieťaťa s tým rodičom, u ktorého v starostlivosti nebude v tom - ktorom týždni. Súd vychádzal aj z toho, že počas konania (od jeho začatia až po vyhlásenie rozsudku) bolo vidieť mierne zlepšenie vzťahu, resp. komunikácie medzi rodičmi dieťaťa, matka umožňovala dieťaťu prespávať u otca aj napriek tomu, že to nemala nariadené súdnym rozhodnutím, z čoho vyplýva, že rodičia sú schopní sa, v záujme dieťaťa, dohodnúť na styku počas týždňa, kedy dieťa bude starostlivosti druhého rodiča, respektíve počas vianočných sviatkov, počas leta v prípade, že by rodičia mali záujem odcestovať s dieťaťom na dovolenku, ktorá by trvala viac ako 7 dní a pod. Súd určil, že maloleté dieťa bude v starostlivosti otca každý nepárny týždeň a to aj s ohľadom na rozsudok tunajšieho súdu pod sp. zn. 13P/44/2013 zo dňa 9. 6. 2014, ktorým súd upravil styk starých rodičov zo strany otca s mal. dieťaťom a to na každú nepárnu sobotu v roku. Vzhľadom k tomu, potom aj matka bude mať zaručené, že môže a bude tráviť voľný čas s dieťaťom aj počas víkendov, kedy si bude môcť plánovať s dieťaťom výlety, respektíve iné rôzne aktivity. Súd sa pri určení striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov o dieťa nestotožňuje s argumentáciou matky, ktorá žiadala určiť výlučnú osobnú starostlivosť matky o dieťa s tým, že dieťa si musí na otca postupne zvyknúť. Samotné súdne konanie trvá od júna 2011, teda už 4 roky, čo súd považuje za dostatočne dlhú dobu, aby si dieťa na otca zvyklo, navyše samotné znalecké dokazovanie preukázalo a potvrdilo, že dieťa má k otcovi veľmi pozitívny vzťah a teda niet sa čoho obávať (neexistuje negatívny vplyv). Navyše mal. M. pribudli ďalší súrodenci ako u matky, tak aj u otca, preto je nevyhnutné zabezpečiť aj styk s nimi, aby došlo k budovaniu súrodeneckých väzieb. Z vykonaného dokazovania je jednoznačné, že vzťahy medzi rodičmi sú značne negatívne (toto sa však neprenáša vo vzťahu k dieťaťu). Dieťa ešte nie je vo veku, kedy si nezávisle od výchovného prostredia vie vytvoriť svoj objektívny názor na vec a najmä na partnerov svojich rodičov (v tomto smere mu to potrvá ešte viac rokov). Rodičia sa však musia odosobniť od vzájomných problémov tak, aby svoju krivdu neprenášali na dieťa. Rodičia sú povinní vplývať na dieťa pozitívne, aby boli nápomocní pri zlepšovaní a budovaní vzťahu medzi nimi a dieťaťom a to napríklad aj tým, že dieťa bude navštevovať druhého rodiča, u ktorého nebude práve v starostlivosti, kedykoľvek bude chcieť. Prenášanie negatívnych pocitov otca voči partnerovi matky nie je v záujme dieťaťa. Navyše, z praxe súdu možno konštatovať, že vo vyššom veku sa takto ovplyvňované deti samé rozhodnúť zotrvať v domácnosti u druhého rodiča (v danom prípade u matky) a tieto negatívne postoje sa potom obrátia voči rodičovi, ktorý ich na dieťa prenášal. Obaja rodičia prezentovali pred súdom rovnaký názor ohľadne zastupovania dieťaťa a správy jeho majetku. Súd preto rozhodol tak, že obaja rodičia budú zastupovať a spravovať jeho majetok a zároveň sa zhodli aj na tom, že matka bude poberať prídavky na maloletého a uplatňovať si naň daňový bonus, preto súd rozhodol v súlade s vôľou oboch rodičov. O výške výživného súd rozhodol s poukazom na príjmy a výdavky rodičov dieťaťa, vek dieťaťa a jeho potreby, ako aj vzhľadom na to, že otec dieťaťa má vyššie príjmy, ako matka dieťaťa. Preto je súd toho názoru, že na dorovnanie životnej úrovne dieťaťa, bolo potrebné určiť výživné aj napriek nariadenej striedavej osobnej starostlivosti. Súd preto s ohľadom na všetky uvedené skutočnosti určil výživné tak, ako to považoval za primerané a spravodlivé a to vo výške mesačne sumou 100,- eur, ktorého splatnosť určil do 15-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky dieťaťa. Dižné výživné nevzniklo, nakoľko otec si vyživovaciu povinnosť riadne plnil od

času, keď sa rodičia odlúčili. Výšku výživného určil súd s poukazom na návrh otca dieťaťa, ktorý navrhol určiť výživné, v prípade nariadenia striedavej osobnej starostlivosti, vo výške 100,- eur až 150,- eur mesačne. Súd poukazuje na to, že pri striedavej osobnej starostlivosti otec dieťaťa bude musieť počas dvoch týždňov v mesiaci zabezpečovať rovnaké potreby dieťaťa, ako ich doposiaľ zabezpečovala matka, a preto aj s poukazom na uvedené súd považuje výživné vo výške 100,- eur mesačne pri nariadení striedavej osobnej starostlivosti za primerané. Na základe uvedeného súd rozhodol v merite veci tak, ako to vyplýva z enunciátu. O trovách konania rozhodol súd v zmysle § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p., podľa ktorého, žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie mohlo sa začať i bez návrhu. O náhrade trov štátu súd rozhodne samostatným uznesením.

Proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa podala v zákonnej lehote odvolanie matka maloletého dieťaťa prostredníctvom svojho právneho zástupcu a žiadala odvolací súd, aby rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že zverí maloletého M. na čas do rozvodu manželstva rodičov do osobnej starostlivosti matky s tým, že zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok sú oprávnení obaja rodičia. Otec sa zaväzuje prispievať na výživu maloletého M. sumou 200 eur mesačne, pričom výživné je splatné vždy do 15.-teho dňa kalendárneho mesiaca vopred k rukám matky maloletého dieťaťa a otec má právo stretávať sa s maloletým dieťaťom každý nepárny víkend v roku od piatka od 16:00 hod. do nedele do 16:00 hod., každý rok 25.12. od 09:00 hod. do 18:00 hod., každý rok 01.01. od 09:00 hod. do 18:00 hod., každý rok vo Veľkonočnú nedeľu od 09:00 hod. do 18:00 hod. a každý rok od 01.07. od 09:00 hod. do 15.07. do 18:00 hod.. Svoje odvolanie odôvodnila tým, že má za to, že súd prvého stupňa bez náležitého zhodnotenia skutkového stavu veci, na základe vykonaných dôkazov nesprávne právne posúdil a nesprávne rozhodol vo veci. Vo svojom odvolaní poukázala na skutočnosť, že na základe uznesenia Okresného súdu Galanta zo dňa 22.10.2013, ktorým bol upravený a nariadený styk otca s dieťaťom tak, že otec je oprávnený sa s dieťaťom stretávať každý párny víkend v roku v čase od 10:00 hod. do 17:00 hod. a v nedeľu od 10:00 hod. do 17:00 hod. bez prítomnosti matky, umožnila od februára 2015 maloletému prespávať o otca aj bez toho, aby takúto povinnosť súd nariadil. Ďalej matka v odvolaní poukázala na to, že umožňovala stretávanie sa otca s dieťaťom aj pred nariadením pôvodného súdneho rozhodnutia. Uviedla, že nevedia sa s otcom dohodnúť o podstatných otázkach ohľadne maloletého dieťaťa, ako je aj v prípade, čo sa týka styku otca s dieťaťom a preto nie je predpoklad, že budú schopní sa dohodnúť aj o iných veciach, čo môže ovplyvniť zdravý psychický, sociálny a fyzický vývin maloletého dieťaťa. V odvolaní ďalej poukázala na to, že súd prvého stupňa sa vôbec nezaoberal skutočnosťou, že maloletý M. od septembra 2015 začne navštevovať Základnú školu v E. a že komunikácia medzi rodičmi viazne, a môže to sťažiť každodenný život dieťaťa, v dôsledku ktorého dieťa nebude schopné do budúcnosti si užívať bezstarostný život. Uvedenou skutočnosťou sa súd prvého stupňa vôbec nezaoberal. Od odchodu matky maloletého dieťaťa zo spoločnej domácnosti v roku 2011 komunikácia medzi rodičmi je na minimálnej úrovni, predovšetkým otec maloletého verbálne stále útočí na matku dieťaťa a viní ju z rozpadu manželstva, a ani v nevyhnutných prípadoch, v ktorých by bolo nutné sa dohodnúť na základných veciach ohľadne maloletého, otec maloletého sa nevenuje danej problematike, ale stále vyvoláva svár. Aj terajší stav ohľadom styku maloletého s otcom a prespanie u otca si rodičia maloletého nevedeli dohodnúť priamo sami, ale len cez právnych zástupcov, nakoľko nie sú schopní ani takýchto elementárnych dohôd. Matka ďalej uviedla, že otec používa maloleté dieťa ako nástroj pomsty, neuvedomujúc si, že tým ublíži v prvom rade svojmu dieťaťu a za týmto účelom sa neštiepi dieťaťu neustále zdôrazňovať, že jeho skutočnou rodinou sú on a jeho dcéra F. a v matkinej rodine má iba nevlastných súrodencov. Otec odo dňa odchodu matky zo spoločnej domácnosti napáda jej druhu a chce presvedčiť súd o údajnom negatívnom vplyve druhu matky na maloleté dieťa, hoci už Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta počas prebiehajúceho konania viackrát potvrdil, že maloleté dieťa vyrastá vo vhodných podmienkach a koniec koncov k takémuto záveru dospela aj PhDr. Katarína Hajdová, znalkyňa z odboru psychológie, ktorá bola ustanovená na vypracovanie znaleckého posudku. Otec sa odvoláva na svoje údajné obavy o psychický vývin maloletého M. vo vzťahu k druhovi matky, avšak svoje tvrdenie doposiaľ nepreukázal žiadnym relevantným spôsobom, nakoľko to ani nie je možné, keďže sa nezakladajú na pravde. Súd prvého stupňa sa vôbec nezaoberal informáciou zo strany matky maloletého, že otec počas styku s maloletým ho hucká proti matke a jej druhovi, a že maloletý po víkendoch s otcom je vystresovaný, smutný a psychicky vyčerpaný, čoho následkom dosť často musí nasledujúci pondelok vynechať návštevu škôlky. Celé správanie otca maloletého sa nesie v duchu formalizmu a o maloletého sa zaujíma iba v prípade, ak je to potrebné pre súd na vystavenie potvrdení, a to napr. z materskej škôlky alebo u detského lekára. Je toho názoru, že striedavá osobná starostlivosť nebude v záujme maloletého, avšak na druhej strane má maloletý právo na udržiavanie blízkeho a častého vzťahu so svojim otcom, preto má výhrady len k striedavej osobnej starostlivosti. Poukázala v tejto súvislosti aj na znalecký posudok, najmä na výpoveď znalkyne na pojednávaní dňa 04.12.2014, kde

sama znalkyňa uviedla, že komunikácia medzi rodičmi je nedostatočná a táto skutočnosť podmieňuje zvládnutie striedavej osobnej starostlivosti zo strany dieťaťa. Súd sa však s týmto stanoviskom znalkyne nevysporiadal, len ho vo svojom rozhodnutí odcitoval. Matka uviedla, že vzájomná komunikácia rodičov je jedným z najpodstatnejších faktorov, na ktorý by mal súd prihliadať pri rozhodovaní o zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti, nakoľko má vplyv na to, či striedavá osobná starostlivosť bude v záujme maloletého dieťaťa, a či to bude najlepším riešením pre dieťa. Ďalej vo svojom odvolaní matka konštatovala, že súd prvého stupňa sa vôbec nezaoberal skutočnosťou, že maloletý Donát nastúpi do prvého ročníka základnej školy, ktorá skutočnosť prinesie v jeho každodennom živote nielen nové živné situácie a skúsenosti, ale aj ozajstné povinnosti, a teda súd prvého stupňa sa nezaoberal tým, či otec bude reálne sa mať možnosť starať a vykonávať starostlivosť o výchovu maloletého a venovať sa mu v čase počas pracovných dní každý druhý týždeň, keď odporca je riadne zamestnaný, ako zabezpečí jeho príchod a odchod do školy a ako bude zabezpečená riadna starostlivosť a výchova maloletého M.. Z rozhodnutia súdu prvého stupňa tak nie je zrejmé, na základe akých skutočností dospel k záveru, že striedavá osobná starostlivosť bude sledovať najlepší záujem maloletého dieťaťa, keďže ani znalkyňa, ani kolízna opatrovníčka neodporučili súdu jednoznačne striedavú osobnú starostlivosť, ale len ako alternatívu s možnosťou zverenia dieťaťa do výlučnej osobnej starostlivosti matky. Má za to, že v danom prípade neboli splnené podmienky na nariadenie striedavej osobnej starostlivosti, nebol osvedčený záujem maloletého dieťaťa, medzi rodičmi pretrváva absencia kvalifikovanej komunikácie, ktorá by sa mohla zmeniť iba toleranciou, ochotou, vzájomnou dobrou vôľou sledujúcich jedine záujem maloletého dieťaťa.

K odvolaniu matky zaslal písomné vyjadrenie otec maloletého dieťaťa prostredníctvom svojej právnej zástupkyne, v ktorom uviedol, že tvrdenia matky v odvolaní nie sú pravdivé, pretože nemal možnosť sa stretávať s maloletým a práve z toho dôvodu bolo potrebné podať návrh na úpravu práv a povinností na čas do rozvodu manželstva, keďže mu matka bránila v styku a taktiež bránila aj starým rodičom z jeho strany, a preto si podali návrh na úpravu styku blízkych osôb s maloletým. Uviedol, že styk s maloletým mu matka umožnila až po dohovore súdom. Sama aktívne neučinila ani jeden ústretový krok voči nemu a je toho názoru, že ak by sa uplatnila vôľa matky, tak jeho styk s maloletým by dodnes neexistoval. Uviedol, že je pripravený komunikovať, navštevoval psychológa v rámci nariadeného výchovného opatrenia, bol ochotný v sedeniach pokračovať, avšak matka na túto ponuku nereflektovala. Navštívil Základnú školu v E. a po stretnutí s riaditeľkou školy a s triednou učiteľkou súhlasil, aby maloletý M. navštevoval túto základnú školu. Rozhodnutie matky o zápise maloletého do Základnej školy v E. je tiež príkladom absencie proaktívnej komunikácie zo strany matky. Uviedol, že bol vždy ochotný a je ochotný sa matkou komunikovať, avšak matka potrebnú komunikáciu odmieta a bez akejkoľvek konzultácie s ním rozhodovala o všetkých veciach ohľadne maloletého napr. voľba lekára, škôlky a školy. Taktiež poprel tvrdenie matky, že by ju osočoval a v tomto ohľade poukazuje na znalecký posudok. Popiera, že maloletý M. je nástrojom jeho pomsty, lebo sa nevedel doposiaľ zmieriť s rozpadom manželstva s matkou dieťaťa. O tom, ktorá rodina je skutočná sa ani raz nezmielil. Uviedol, že druh matky nebol riadne vyšetrený v rámci znaleckého dokazovania, z ktorého nepochybne vyplýva, že matka zahmlieva liečiteľské aktivity svojho druhu. Uviedol, že pán S. je problém, ale ak matka je toho názoru, že konanie Q. S. nie je amorálne, tak má komunikovať s ním a vyvrátiť jeho pochybnosti. To, že maloletý sa vracia po stretnutí s ním vystresovaný a smutný je len tvrdenie matky a nebolo potvrdené žiadnymi objektívnymi dôkazmi, naopak zo znaleckého posudku vyplýva, že maloletý M. je vyrovnaný. Ďalej otec uviedol, že s poukazom na znalecké dokazovanie je toho názoru, že pokiaľ ide o striedavú osobnú starostlivosť, tak znalkyňa uviedla, že maloletý je dostatočne na ňu pripravený a taktiež nesúhlasí s názorom matky, že nemá reálnu možnosť riadne sa starať a vychovávať maloletého, a to najmä počas pracovných dní, keďže je riadne zamestnaný, nakoľko to navodzuje dojem, že o deti sa môžu riadne starať a vychovávať iba nezamestnaní rodičia. Matka nikdy nenamietala jeho partnerku a v tomto ohľade žiadne negatívne prejavy u maloletého nezistila ani znalkyňa. V závere poukázal na skutočnosť, že matka vždy bránila jeho styku s maloletým a tento skutočný zámer matky vyplýva aj z jej návrhu na zmenu napadnutého rozhodnutia, keď navrhuje upraviť jeho styk s maloletým na nepárny víkend, keď je súdom určený jeho styk so starými rodičmi z jeho strany, keď v skutočnosti sa s maloletým stretáva cez párne víkendy a jeho rodičia cez nepárne víkendy. Úpravou styku len na nepárne víkendy by sa znížila frekvencia a intenzita styku, čo je v rozpore s deklaráciou matky o umožňovaní čo najširšieho styku s maloletým. Na základe uvedeného žiada, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - účastník konania (§ 201 a § 204 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je

odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), preskúmal rozhodnutie súdu prvého stupňa bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 212 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 81 ods. 1 O.s.p.) a po uskutočnení odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 1 O.s.p.), na ktorom súd vykonal dokazovanie výsluchom rodičov maloletého dieťaťa dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné zmeniť v zmysle ust. § 220 O.s.p., nakoľko nie sú splnené podmienky ani na jeho potvrdenie v zmysle ust. § 219 O.s.p., ani na jeho zrušenie v zmysle ust. § 221 ods. 1 O.s.p..

Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa pod sp. zn. 17P/358/2012 je návrh otca na úpravu práv a povinností rodičov na čas do rozvodu manželstva k maloletému M. K., nar. XX.XX.XXXX.

Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správneho postupu a rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorým boli upravené práva a povinnosti rodičov k maloletému M..

Z obsahu spisu vyplýva, že maloletý M. K., nar. XX.XX.XXXX sa narodil do manželského vzťahu rodičov, ktorí však od 20.06.2011 nežijú v spoločnej domácnosti. V súčasnosti na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp.zn. 6C 146/2011 prebieha konanie o rozvod manželstva rodičov, ktoré ešte nie je právoplatne skončené. Ešte počas manželstva sa matke maloletého dieťaťa narodili tri maloleté deti, ktoré pochádzajú zo vzťahu s Ing. S., s ktorým matka žije v spoločnej domácnosti a to v rodinnom dome. Spolu s nimi žijú v domácnosti ešte tri dcéry pochádzajúce z predošlého manželstva partnera matky, z ktorých dve sú už plnoleté. Maloletý M. navštevuje 1. ročník Základnej školy v E., je zdravý, 1-2 krát do týždňa navštevuje krúžok angličtiny, za ktorý matka platí 2,- eurá na polhodinu, je v sledovaní ortopéda (1x ročne) pre ploché nohy, v dôsledku toho nosí špeciálnu ortopedickú obuv (cca. 30,- eur/pár). Výdavky na potreby mal. dieťaťa má matka bežné, primerané jeho veku a potrebám. Matka mal. dieťaťa poberá prídavky na mal. deti vo výške 70,56 eura mesačne. Od 25. 10. 2014 je opäťovne na materskej dovolenke. V roku 2014 poberala rodičovský príspevok vo výške 203,20 eura mesačne. Otec dieťaťa pracuje v spoločnosti L., s.r.o. v C. a jeho čistý priemerný mesačný príjem je cca. 1.900,- eur. Jeho partnerka je na materskej dovolenke s maloletou F. nar. XX.XX.XXXX.

Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta zo dňa 09.03.2015 vyplýva, že matka spolu so svojim priateľom Ing. Q. S. a štyrmi maloletými deťmi M., M., N. a Q., žijú v rodinnom dome na adrese E., T. XXX, ktorý patrí do osobného vlastníctva matky partnera, a to B. S.. Dom je poschodový, pozostáva z kuchyne, siedmych izieb a sociálneho zariadenia. Miestnosti sú zariadené, udržiavané vo vzornej čistote a poriadku a maloletý M. a M. majú svoju detskú izbu, maloletá N. a Q. spávajú v izbe spolu s rodičmi. Matka maloletého dieťaťa je toho času na materskej dovolenke a poberá materský príspevok a rodinné prídavky na štyri maloleté deti. S. S. je zamestnaný v spoločnosti C. - D. C. s priemerným mesačným príjmom 700 eur. V čase šetrenia maloleté deti boli usmiate spokojné a správali sa spontánne. Maloletý M. v čase šetrenia mal päť rokov s tým, že navštevoval Materskú školu v E. a bol zdravý. Otec maloletého dieťaťa býva so svojou družkou pani Z. C. a ich maloletou dcérou v rodinnom dome na adrese Z., S. XXX, ktorého vlastníčkou je pani C.. Rodinný dom pozostáva z obývačky s kuchyňou, hostovskej izby, dvoch detských izieb, spálne a sociálneho zariadenia a všetky miestnosti sú vkusne zariadené, udržiavané v čistote a poriadku. Maloletý M. má svoju vlastnú detskú izbu. Otec maloletého dieťaťa pracuje v spoločnosti L. C. a jeho čistý mesačný príjem je cca 2.000 eur. Pani C. je na materskej dovolenke s maloletou F., nar. XX.XX.XXXX. Maloletý M. sa u otca veľmi dobre cíti a maloletú F. má veľmi rád a aj ona jeho. Otec zasiela na maloletého syna výživné vo výške 200 eur mesačne.

Kolízny opatrovník na pojednávaní dňa 02.06.2015 uviedol, že vzhľadom na závery znaleckého dokazovania, ako aj ich zistenia, navrhujú striedavú osobnú starostlivosť v týždňových intervaloch, alebo aj v kratších napr. 4 - dňových, alebo dieťa zveriť do osobnej starostlivosti matky a otcovi čo najširšie upraviť styk s maloletým dieťaťom, pri zachovaní jeho vyživovacej povinnosti 200,- eur mesačne vzhľadom na potreby dieťaťa.

Z uznesenia Okresného súdu Galanta zo dňa 22.10.2013 č. k. 17P/358/2012- 616 vyplýva, že súd nariadil predbežné opatrenie, ktorým zmenil uznesenie Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 10P/38/2011- 455 zo dňa 5.01.2012, a to vo výroku III. tak, že upravil styk otca s maloletým dieťaťom, na základe ktorého je otec oprávnený stykať sa s dieťaťom každý párný víkend v roku v čase v sobotu od 10:00 hod. do 17:00 hod. a v nedeľu od 10:00 hod. do 17:00 hod. bez prítomnosti matky.

Z uznesenia Okresného súdu Galanta č. k. 13P/44/2013 - 317 zo dňa 17.09.2013 vyplýva, že súd nariadil predbežné opatrenie, ktorým dočasne upravil styk starých rodičov zo strany otca maloletého dieťaťa s

maloletým M. tak, že títo sú oprávnení stykať sa s dieťaťom každý párný víkend v sobotu od 09:00 hod. do 15:00 hod. za prítomnosti a v bydlisku matky až do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

Zo znaleckého posudku PhDr. Kataríny Haidovej, znalkyne z odboru psychológie, odvetvie klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých č. 33/2014 zo dňa 24.09.2014, vypracovaného v tomto konaní na základe uznesenia Okresného súdu Galanta č. k. 17P/358/2012 - 654 vyplýva, že maloletý M. má vybudované silné citové väzby k obom rodičom, keď spontánne sa správa k obom rodičom, úzkostné ani odmietavé správanie nebolo pozorované v kontakte so žiadnym z nich, každého z rodičov vníma pozitívne, preto nepredpokladá cielené ovplyvňovanie zo strany niektorého z rodičov. Ďalej znalkyňa konštatovala, že nepozná osobne výchovné prostredie u každého z rodičov, avšak z dostupných informácií a z pozorovania dieťaťa možno predpokladať, že prostredie u oboch rodičov je z hľadiska uspokojovania jeho vývinových, citových potrieb vhodné. Osobnosť matkinho partnera, voči ktorému má otec výhrady, nebola predmetom znaleckého vyšetrenia. Dieťa nemá problém tráviť čas v prítomnosti každého z rodičov. Styk s druhým rodičom, ktorému by nebolo zverené do výchovy a starostlivosti by mal byť čo najčastejší a dieťa by u neho mohlo aj prespávať. Každý z rodičov by mal tráviť s dieťaťom každý druhý víkend aj s prespávaním. Vo všedné dni by mohol byť styk realizovaný napr. dvakrát a rodič by si vyzdvihol dieťa v materskej škole a vrátil by ho podľa dohody s druhým rodičom podvečer. Vzájomný vzťah medzi rodičmi dieťaťa je napätý, komunikácia medzi nimi viazne. Otec vytyka matke, že sa nechá manipulovať svojim partnerom - liečiteľom, nedôveruje jej ohľadne výchovy dieťaťa, obáva sa vplyvu Ing. S. na osobnosť maloletého M.. Matka netoleruje u otca jeho kritické nastavenie voči jej partnerovi, ktorého sa ona zastáva. Takýto napätý vzťah medzi rodičmi zatiaľ dieťa vážnejšie nestigmatizuje. Ide však o inteligentné, vnímavé dieťaťa, preto je otázkou času, kedy na túto tému nahľadne objektívnejšie a bude sa ňou zaoberať. Obaja rodičia sú spôsobilí pozitívne výchovne vplývať na maloleté dieťa a vzťah dieťaťa k jednotlivým rodičom nie je nikým alebo ničím ovplyvňovaný. Dieťa netrpí žiadnou psychickou poruchou a ani jeden z rodičov netrpí psychickou poruchou, ktorá by vplývala na jeho vzťah a správanie k dieťaťu alebo k druhému rodičovi.

Na pojednávaní dňa 04.12.2014 znalkyňa uviedla, že ak by rodičia zmiernili svoju komunikáciu, dieťa by určite zvládlo striedavú osobnú starostlivosť a toto riešenie jej príde lepšie ako uprednostniť jedného z rodičov, hoci aj so širokou úpravou styku. Rodičia sa musia spolu naučiť komunikovať, pretože aj keď nebude nariadená striedavá osobná starostlivosť, ako druhú alternatívu odporúča ponechať dieťa u matky s tým, že styk s otcom bude upravený v maximálnej možnej miere a to aj s prespávaním u otca, aj takéto riešenie si vyžaduje riadnu komunikáciu medzi rodičmi. Prioritne by však znalkyňa nariadila striedavú osobnú starostlivosť.

Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta zo dňa 11.03.2015 vyplýva, že od pojednávania dňa 04.12.2014 absolvovali rodičia maloletého dve párové sedenia v dňoch 04.03.2015 a 10.03.2015. Matka maloletého dieťaťa prezentovala, že nevidí z jej strany problém komunikovať s otcom dieťaťa, ak je ich rozhovor výlučne zameraný na podávanie informácií a riešenie problémov ohľadom ich syna M.. Väčšina tém však nakoniec aj tak vyústila zo strany klientov do minulosti, od ktorej majú ťažkosti sa odpútať. Obaja rodičia sa v rozhovoroch opakovane vracali ku krivdám, ktoré si vzájomne spôsobili, hľadaniu príčiny a vinníka rozpadu manželstva. Nespracovaná minulosť sa premieťa do súčasnej interakcie rodičov a blokuje ich v posune do roviny spolurodičovského vzťahu. Udržanie funkčnej základnej vzájomnej komunikácie rodičov, ktorá je jednou z podstatných podmienok aj striedavej osobnej starostlivosti je možné, ak obaja rodičia zvládli všetky psychologické aspekty rozchodu a dokážu oddeliť bývalú partnerskú rolu od pokračujúcej roly rodičovskej. Podľa ich názoru striedavá osobná starostlivosť napĺňa všetky psychické potreby dieťaťa a je bezpečnou formou starostlivosti o dieťa v tom prípade, ak sú rodičia schopní vytvoriť rodičovskú koalíciu, nesúperia o priazeň dieťaťa a sú schopní uprednostňovať potreby dieťaťa a zohľadňovať jeho najlepší záujem pred svojimi vlastnými zámermi.

Matka maloletého dieťaťa vo svojej výpovedi pred odvolacím súdom uviedla, že komunikácia medzi ňou a otcom je zlá, avšak v súčasnosti sa nehádajú, pretože sa medzi sebou nerozprávajú a pri odovzdaní dieťaťa si povedia najviac dve vety. Z otca maloletého je stále cítiť hnev, nenávisť a túžbu po pomste. Uviedla, že otec sa o maloletého M. nezaujíma a keď mu niečo hovorí, tak ju ani nepočúva, len sa otočí. Maloletý M. začal navštevovať od 1.9.2015 Základnú školu v E., v ktorej sa mu darí a zvykol si na ňu. Uviedla, že maloletý prichádza od otca vyčerpaný, napätý, začal mať hnačky a teploty, čo v súčasnosti po dohode s jeho detskou lekárkou rieši s psychologičkou, nakoľko jeho zdravotný stav je v poriadku. Otec na výživu dieťaťa platí pravidelne mesačne sumu 200,- eur. Matka ďalej uviedla, že syn

po rozhovore s ňou o tom, či by chcel byť týždeň s ňou a týždeň s matkou uviedol, že nie, že chce byť s ňou a k otcovi chodiť len na výlety.

Otec maloletého dieťaťa vo svojej výpovedi pred odvolacím súdom uviedol, že za obdobie 4,5 roka ako trvá toto konanie, došlo k zmene v komunikácii medzi ním a matkou, ktorá síce je formálna o odmeraná, avšak nie sú tam konflikty a neprenáša sa to negatívne na maloletého. Uviedol, že pracuje v C. a keďže je spoločníkom spoločnosti, pracovný čas si určuje sám a bežne je to od 09:00 hod. do 16:00 hod. Uviedol, že si vie zabezpečiť starostlivosť o maloletého v prípade nariadenej striedavej osobnej starostlivosti, nakoľko odvoz a dovoz maloletého do školy by zabezpečila jeho partnerka, keďže vzdialenosť medzi Z. a E. je 5 minút cesty autom a prípravu do školy by zabezpečoval on sám po návrate z práce. V súčasnosti sa synom pravidelne v zmysle nariadeného predbežného opatrenia stretáva, syn u ňho každý párný víkend prespáva. Nesúhlasí s tvrdením matky, že by bol maloletý M. po návšteve u ňho vyčerpaný a unavený, nakoľko je spokojný, neprežíva žiaden stres a pri odchode je skôr smutný, že musí odísť, avšak zároveň sa teší na svoju matku. Ďalej otec uviedol, že sa s maloletým M. nerozprával o tom, že by bol týždeň u ňho a týždeň u matky, nakoľko si na to ešte netrúfol.

Kolízny opatrovník vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 12.11.2015 uviedol, že sa v celom rozsahu pridrižiava svojho vyjadrenia na pojednávaní dňa 02.06.2015.

Podľa § 36 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z.z. <. (Zákona o rodine <.) rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 25 a § 26 sa použijú primerane.

Podľa § 24 ods. 2 <.Zákona o rodine <. ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby a vývinové potreby a stabilitu budúceho výchovného prostredia (ods. 3).

Zákonná úprava styku rodičov s ich maloletým dieťaťom preferujúca dohodu rodičov a až následné uplatňovanie rozhodovacej právomoci súdu o tejto otázke zodpovedá ústavnej ochrane rodičovstva a požiadavke na osobitnú ochranu detí a mladistvých garantovaným v čl. 41 ods. 1 ústavy. Relatívna voľnosť pri formulovaní ustanovení o úprave styku rodičov s ich maloletými deťmi poskytuje dostatočný priestor rodičom, aby sa na styku so svojimi maloletými deťmi mohli dohodnúť podľa ich špecifických podmienok a záujmu.

Právna úprava styku rodičov s ich maloletým dieťaťom nevedie k obmedzeniu práv rodičov, ale práve naopak, práve prostredníctvom tejto úpravy sa prispieva k ich garancii. Rodičovské práva a povinnosti patria obidvom rodičom. Ak rodičia žijú v manželstve, predpokladá sa, že ich vychovávajú v zásade na základe vzájomnej dohody a v záujme maloletého dieťaťa. V rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva sa dosiaľ neustálila jednotná a všeobecná definícia pojmu rodinný život, ktorý je obsahovou súčasťou čl. 8 ods. 1 dohovoru. Jedným z prvoradých cieľov rodinného života je však výchova detí, ktorá patrí do výkonu rodičovských práv. Do tohto výkonu je treba zaradiť aj problematiku zverenia dieťaťa do výchovy jedného z rodičov a úpravy výkonu styku s ním.

Z ust. § 24 ods. 2 Zákona o rodine vyplýva, že predpokladom na rozhodnutie súdu o striedavej osobnej starostlivosti, ktoré musia byť kumulatívne (súčasne) splnené, sú:

- a/ jednoznačný záujem dieťaťa na zverení do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov,
- b/ lepšia možnosť zaistenia potrieb dieťaťa pri tomto spôsobe osobnej starostlivosti, ako pri výlučnej osobnej starostlivosti jedného z rodičov,
- c/ spôsobilosť rodičov vychovávať dieťa,
- d/ záujem obidvoch rodičov o osobnú starostlivosť o dieťa (predpokladom nie je záujem obidvoch rodičov o striedavú osobnú starostlivosť, ale záujem o osobnú starostlivosť, teda, že obidvaja rodičia chcú mať dieťa u seba),

e/ súhlas aspoň jedného z rodičov so zverením dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti.

Súd musí pri rozhodovaní pri výkone rodičovských práv a povinností, teda nielen pri rozhodovaní o zverení dieťaťa do osobnej striedavej starostlivosti rešpektovať právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy musí prihliadať na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia, ako aj na schopnosť rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd musí dbať na to, aby sa rešpektovalo právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby sa rešpektovalo právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvoma rodičmi. Ak súd rozhoduje v záujme maloletého dieťaťa musí na záujem maloletého dieťaťa prihliadnúť, pričom nie sú rozhodujúce pocity a predstavy rodičov. Maloleté dieťa nemôže byť zaťahované do priebehu konania a nemožno ho postaviť do pozície, že on rozhodne spor medzi rodičmi, pretože uvedená situácia by ho len neprimerane psychicky zaťažovala.

Pokiaľ je záujem dieťaťa prvoradým hľadiskom, potom musí dôjsť aj k logickému záveru, že predpokladom na rozhodnutie súdu o zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti je vysoká miera schopnosti dohody rodičov a nevyhnutnosť intenzívnej komunikácie týkajúcej sa potrieb maloletého dieťaťa. Rodičia sa musia vedieť dohodnúť o veciach súvisiacich so školskou dochádzkou, s mimoškolskými aktivitami a záujmami dieťaťa (napr. šport, tanec, hudba, cudzie jazyky a pod.). Dieťaťu by sa striedaním osobnej starostlivosti nemal meniť okruh jeho kamarátov a blízkych osôb, aby nebolo v takých situáciách ďalej traumatizované. Schopnosť dohody rodičov, súd musí zisťovať v rámci dokazovania v konaní o výkone rodičovských práv a povinností. Zastáva sa názor, že pokiaľ sa rodičia na striedavej osobnej starostlivosti nevedia dohodnúť, sú tu dôvodné pochybnosti o tom, či by výchovné prostredie založené autoritatívnym rozhodnutím súdu o zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti bolo stabilné a v záujme maloletého dieťaťa, a či by rodičia boli schopní sa následne dohodnúť na ďalších zásadných otázkach súvisiacich s osobnou starostlivosťou o dieťa

Striedavá starostlivosť má zabezpečovať dieťaťu primeraný kontakt s obidvoma rodičmi, redukovať traumatizáciu detí po rozchode rodičov, prispievať k citovej vyrovnanosti a zdravému psychickému vývoju detí. Záujmom dieťaťa nepochybne je, aby bolo predovšetkým v starostlivosti obidvoch rodičov a ak to nie je možné, potom toho z rodičov, ktorý má k tomu lepšie predpoklady.

Zákonné podmienky pre zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov vyžadujú, aby boli rodičia spôsobilí dieťa vychovávať, aby mali o výchovu dieťaťa záujem, aby bolo zverenia maloleté dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v jeho záujme a aby touto úpravou boli lepšie zabezpečené potreby maloletého dieťaťa. Spôsobilosť rodičov riadne vychovávať maloleté dieťa posudzuje súd v každom konkrétnom prípade samostatne a zákon súdu ukladá ex offo prihliadať na schopnosti, možnosti, pomery oboch rodičov a posúdiť záujem maloletého na takejto starostlivosti. Súdu teda vyplýva povinnosť skúmania, či striedavou starostlivosťou by mohli byť lepšie zaistené potreby dieťaťa, tzn. či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa. Záujem dieťaťa treba posudzovať z hľadísk objektívnych, nie teda z čisto subjektívneho hodnotenia výhodnosti či nevýhodnosti pozície toho ktorého z oboch rodičov. Súd musí zohľadniť všetky zákonné kritériá, ale akú dôležitosť jednotlivým kritériám nakoniec prizná, závisí na špecifikách daného prípadu.

Zverenie detí do striedavej starostlivosti rodičov vyžaduje zjednotenie očakávania na dieťa zo strany oboch rodičov. Pokiaľ je dieťa vystavené odlišným, prípadne až protichodným očakávaniam, pôsobí to na jeho sebahodnotenie, psychický stav, rozvoj sebaúcty. Hmotnoprávnymi podmienkami pre nariadenie striedavej starostlivosti, ktoré musia byť splnené kumulatívne sú, že obaja rodičia sú spôsobilí dieťa vychovávať, obidvaja rodičia majú o osobnú starostlivosť o dieťa záujem, striedavá starostlivosť je v záujme dieťaťa a takýmto spôsobom budú lepšia zaistené potreby dieťaťa.

Spravodlivosť je nutné posudzovať z hľadiska konania ako celku, pričom v danom prípade treba postupovať v súlade s praxou Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý napr. v rozhodnutí E. p. v. Italy zo 16. novembra 1999 (s odkazom aj na rozhodnutie vo veci Olsson v. Sweden z 27. novembra 1992 a Johansen v. Norway z 23. septembra 1994) vyslovil, že medzi záujmami dieťaťa a rodičov musí byť zachovaná rovnováha, pričom pri hľadaní tejto rovnováhy musí byť osobitný význam venovaný najvyšším záujmom dieťaťa, ktoré môžu prevažovať nad záujmami rodiča. Je v prvom rade v záujme maloletého, aby sa vzťahy rodičov stabilizovali tak, aby boli schopní vzájomnej komunikácie a prípadnej

dohody ohľadne starostlivosti o maloletého. Na psychiku dieťaťa veľmi pôsobí nekomunikatívnosť rodičov. Ide o výrazne nežiaduci jav pre osobnostný vývoj aj duševné zdravie maloletého dieťaťa. Preto treba v záujme dieťaťa tento negatívny stav zmeniť. Pokiaľ zlyhanie v podobe nedostatku vzájomnej kvalifikovanej komunikácie nie sú rodičia schopní napraviť sami, je potrebný v záujme dieťaťa autoritatívny zásah štátnej moci (nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 2661/10 z 2. novembra 2010).

Aby bolo určité riešenie vo všetkých aspektoch v záujme dieťaťa, je požadovaný stav takmer ideálny. To je však iluzórne. Úlohou rodičov by však malo byť, aby sa svojim správaním k takémuto stavu približovali, teda, aby rodičia opustili svoje egoistické, mnohokrát dokonca „nízke záujmy“ (napr. v podobe trýznenia druhého rodiča prostredníctvom dieťaťa). Každý rodič by si mal byť vedomý toho, že prioritou záujmu dieťaťa platí okrem iného preto, že dôsledky ignorovania záujmu dieťaťa sa v jeho sfére (v jeho živote, či už v súčasnosti alebo v budúcnosti) prejavujú intenzívnejšie negatívne, ako v živote rodiča ako človeka dospelého; dieťa totiž nie je „hotová“ silná osobnosť a nie je schopné sa s uvedenou situáciou vysporiadať, takže často si nesie psychické traumy po celý život (nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 266/10 z 18. augusta 2010).

Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že obidvaja rodičia sú spôsobilí dieťa vychovávať a taktiež, že obidvaja majú o osobnú starostlivosť o dieťa záujem. Súd prvého stupňa, ktorý sa zaoberal aj ďalšími dvoma podmienkami nevyhnutnými pre zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti (či výchova dieťaťa je v záujme dieťaťa a či takto budú lepšie zaistené jeho potreby) sa však týmito skutočnosťami nezaoberal dôsledne a presne.

Odvolací súd je toho názoru, že súd prvého stupňa vykonal pokiaľ ide o úpravu práv a povinností k maloletému Donátovi riadne dokazovanie, ktoré však nesprávne vyhodnotil.

Pokiaľ ide o striedavú osobnú starostlivosť oboch rodičov, bola síce naplnená jej hmotnoprávna podmienka, že obaja rodičia sú spôsobilí dieťa vychovávať, avšak odvolací súd dospel k záveru, že striedavá osobná starostlivosť by nebola v záujme dieťaťa. Za prioritnú prekážku striedavej osobnej starostlivosti v tomto konaní považoval odvolací súd skutočnosť, že rodičia maloletého M. nevedia medzi sebou riadne komunikovať, nevedia sa o dieťati porozprávať a ich vzťah je v súčasnosti stále poznačený nespracovanou udalosťou a to rozpadom ich manželského vzťahu.

Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že v súčasnosti rodičia maloletého dieťaťa navzájom spolu nekomunikujú, nevedia sa dohodnúť ani o veciach súvisiacich so školskou dochádzkou, napr. výber základnej školy, navyše zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta zo dňa 11.03.2015 vyplýva, že matka maloletého dieťaťa prezentovala, že nevidí z jej strany problém komunikovať s otcom dieťaťa, ak je ich rozhovor výlučne zameraný na podávanie informácií a riešenie problémov ohľadom ich syna M., avšak väčšina tém nakoniec aj tak vyústi zo strany klientov do minulosti, od ktorej majú ťažkosti sa odpútať. Obaja rodičia sa v rozhovoroch opakovane vracali ku krivdám, ktoré si vzájomne spôsobovali, hľadaniu príčiny a vinníka rozpadu manželstva. Udržanie funkčnej základnej vzájomnej komunikácie rodičov, ktorá je jednou z podstatných podmienok aj striedavej osobnej starostlivosti je možné, ak obaja rodičia zvládnu všetky psychologické aspekty rozchodu a dokážu oddeliť bývalú partnerskú rolu od pokračujúcej roly rodičovskej.

Odvolací súd v tejto súvislosti ďalej uvádza, že znalecké dokazovanie je možné nariadiť len za účelom zistenia skutočností, na ktoré sú potrebné odborné znalosti a znalcovi zásadne nepatrí vyjadrovať názor na prejednávajúcu vec, prípadne navrhovať úpravu pomerov účastníkov konania. Znalecký posudok je len jedným z dôkazných prostriedkov, ktorý má rovnakú dôkaznú silu ako ostatné dôkazy, nie je možné ho prioritizovať a ako každý dôkaz, je potrebné hodnotiť ho podľa § 132 O.s.p. jednotlivo, ako aj v súvislosti s ďalšími vykonanými dôkazmi. Súd v rámci hodnotenia dôkazov nie je oprávnený posudzovať znalecký posudok z hľadiska jeho odborných záverov, pretože k tomu nemá požadované odborné znalosti, ale nemusí ho akceptovať v prípade, ak závery znalca nezodpovedajú skutkovým zisteniam, resp. sú v rozpore so zásadami logiky, prípadne prekračujú rámec odborných skutočností. Otázka vhodnosti striedavej osobnej starostlivosti, prípadne posudzovanie jej podmienok alebo úprava styku z hľadiska frekvencie a rozsahu nie sú otázkami odbornými, ale právnymi a tieto skutočnosti súd hodnotí z hľadiska ostatných dôkazov vykonaných v rámci konania.

Postup znaleckého dokazovania preukázal, že obidvaja rodičia majú predpoklady vychovávať maloleté dieťa, no lepšie osobnostné predpoklady zistil na strane matky. Skutočnosť, že medzi rodičmi sú konfrontačné a opozičné vzťahy s veľkou dávkou kritičnosti zo strany otca a neschopnosti vzájomnej tolerancie v záujme maloletého dieťaťa, odvolací súd dospel k záveru, že zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti v súčasnosti nie je v jeho záujme. Ide najmä o problematickú komunikáciu medzi rodičmi s tým, že k striedavej osobnej starostlivosti je potrebná ochota rodičov vzájomne komunikovať bez konfrontačného tónu a ich vzájomná dôvera. V súčasnosti však nie sú splnené predpoklady na rozhodnutie súdu o striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov k mal. M., pretože nie sú splnené kumulatívne vyššie uvedené kritériá. Rodičia spolu nekomunikujú, nedokážu sa porozprávať a dohodnúť o potrebách maloletého a všetky problémy spojené s výchovou mal. M. riešia cez rôzne štátne orgány (polícia, ÚPSVaR, súdy a pod.).

Striedavá starostlivosť vyžaduje od rodičov úplnú vzájomnú spoluprácu, aby si vedeli odkomunikovať jednotne vedenú výchovu maloletého, aby nebol vystavovaný v jeho veku dvom rozličným výchovným prostrediam. S ohľadom na vek maloletého a pretrvávajúce konflikty medzi rodičmi, sa podľa odvolacieho súdu aktuálne striedavá starostlivosť nejaví ako vhodné výchovné prostredie pre maloletého. Maloletý M. má po nástupe do školy rôzne aktivity, na ktoré bude treba určité pomôcky, či spoluprácu rodičov, pričom systematické a účelné plnenie si školských povinností, si vyžaduje pravidelný dohľad rodiča, resp. ich plnú spoluprácu, ktorú však v súčasnosti rodičia nevedia dosiahnuť.

Vzhľadom na vyššie uvedenú argumentáciu preto nie je dôvodný návrh otca ktorým by bol maloletý zverený do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, resp. do výlučnej osobnej starostlivosti otca.

Ak súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí konštatoval, že je toho názoru, že komunikácia sa medzi rodičmi v priebehu konania mierne zlepšila, o čom svedčí aj dohoda rodičov o úprave styku otca s dieťaťom a to aj nad rámec súdneho rozhodnutia, tak odvolací súd je názoru opačného a teda, že samotné súdne konanie trvá od júna 2011, čo je dosť dlhá doba na to, aby sa obaja rodičia vedeli vysporiadať so situáciou, že už nežijú spolu v jednej domácnosti, že každý z nich už má dlhšiu dobu iného životného partnera s ktorým žije v spoločnej domácnosti a majú spoločné dieťa a aj napriek tomu je potrebné konštatovať a to aj vzhľadom na výpovede účastníkov v odvolacom konaní, že negatívne emócie nevyprchali, vzájomná antipatia pretrváva a rodičia nevedia nájsť spoločnú reč. Aj v prípade, ak sa mali porozprávať ohľadne starostlivosti o maloletého M., ich rozhovor skončil vždy pri riešení príčin a miery zavinenia oboch rodičov na rozpade ich manželstva, cez ktorú skutočnosť sa nevedia ešte stále v súčasnosti preniesť. To, že maloletý v súčasnosti môže v rámci styku s otcom u ňo prespávať, nie je výsledkom vzájomného dialógu rodičov, ale je výsledkom práce ich právnych zástupcov a teda ani túto skutočnosť nie je možné zohľadniť ako výsledok zlepšenia ich komunikácie. Rodičia, aj keď spolu nežijú, sú povinní spolu komunikovať v záujme maloletého dieťaťa korektne tak, aby dopad rozpadu rodinného prostredia na dieťa bol minimálny.

Odvolací súd mal z vykonaného dokazovania a to najmä zo záverov znaleckého posudku PhDr. Haidovej, ako aj zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 09.03.2015 za preukázané, že matka vytvára maloletému vhodné prostredie, dostatočne zabezpečuje jeho potreby s ohľadom na jeho vek a preto maloletého M. zveril do osobnej starostlivosti matky a to s účinnosťou od podania návrhu na súd t.j. od 28.06.2011. V tejto súvislosti odvolací súd konštatuje, že v konaní nemal ničím preukázané a ani len osvedčené, žeby prítomnosť partnera matky Ing. S. mala nejaký negatívny vplyv na zdravý psychický a fyzický vývoj mal. M., keď uvedené tvrdenia otca maloletého ostali len v rovine tvrdení a práve naopak, súd mal zo správ kolízneho opatrovníka ako aj zo znaleckého posudku PhDr. Haidovej preukázané, že maloletý ma s partnerom matky pozitívny vzťah.

Pokiaľ ide o výrok rozsudku týkajúci sa zastupovania a spravovania majetku maloletého, v tejto časti rozhodoval súd prvého stupňa správne, keď toto právo vyplýva obidvom rodičom zo zákona.

Odvolací súd vzhľadom na zachovanie kontaktu maloletého s otcom, široko upravil ich vzájomný styk, ktorý vyhovuje záujmu a potrebám maloletého pri zabezpečení stability jeho prostredia.

Pri rozhodovaní o rozsahu styku je dôležité zvážiť okolnosti tak na strane maloletého dieťaťa: jeho vek, zdravotný stav, vzťah k rodičovi, ktorý ho nemá v starostlivosti, doterajší spôsob a rozsah styku,

denný režim, ako aj okolnosti na strane rodičov, ich vzájomný vzťah, ich časové a ekonomické možnosti, rodinné pomery, vzdialenosť medzi bydliskom dieťaťa a rodiča a podobne. Malo by byť snahou oboch rodičov hľadať v prvom rade na záujem maloletého a pri realizácii styku vedieť spolu komunikovať a dohodnúť sa tak, aby sa styk mohol realizovať zohľadniac možnosti rodičov a prirodzený režim dieťaťa. Ak je dieťa zverené jednému z rodičov a počas pracovného týždňa má osobitný režim súvisiaci s návštevou školského zariadenia, pre rovnocenné trávenie voľného času s každým z rodičov sa upravuje styk tak, aby každý z rodičov bol s dieťaťom počas jedného celého víkend, kedy si môže každý rodič plánovať s dieťaťom celodenné aktivity, keďže inak trávi väčšinu dňa v školskom zariadení.

Odvolací súd pri úprave styku otca s dieťaťom zohľadnil záujem otca a jeho návrh vyjadrený na pojednávaní dňa 02.06.2015 a ponechal doterajšiu v praxi zaužívanú úpravu styku počas víkendov a to každý páry víkend od piatka od 16:00 hod. do nedele do 17:00 hod., tak, aby aj matka mala nasledujúci víkend celý k dispozícii na trávenie času s maloletým, keďže starí rodičia maloletého zo strany otca majú súdom upravený styk s maloletým počas párnej soboty a upravil styk aj každú stredu v týždni od 16.00 hod. tak, aby otec mohol byť s maloletým v kontakte aj cez pracovný týždeň. Osobitne odvolací súd upravil styk otca s maloletým počas mesiaca júl a jarných prázdnin a počas vianočných a veľkonočných sviatkov tak, aby maloletý M. trávil Vianoce a Veľkú noc u každého z rodičov a zabezpečil tak každému z nich rovnocenné a rovnomerné prežívanie i sviatočných chvíľ s maloletým.

Podľa § 62 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samy sa živiť. Obaja rodičia pritom prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý z rodičov bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť si svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Minimálne výživné podľa tohto ustanovenia činí aktuálne 26,65 Eur. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má pritom prednosť pred inými výdavkami rodičov a pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine).

Výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu (§ 76 ods. 1 Zákona o rodine).

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje, možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Odvolací súd sa ďalej zaoberal výškou vyživovacej povinnosti otca na maloletého M., keď prihliadal na možnosti a schopnosti povinného rodiča, ako aj odôvodnené potreby maloletého a zásadu zachovania rovnakej životnej úrovne maloletého. Každý z rodičov je povinný vyživovať svoje dieťa. Vyživovacia povinnosť má niekoľko foriem, môže byť plnená osobnou starostlivosťou alebo tiež čiastočne starostlivosťou o domácnosť, druhou formou plnenia vyživovacej povinnosti je poskytovanie vecných plnení, treťou formou plnenia vyživovacej povinnosti je platenie výživného, ako peňažného príspevku na uhrádzovanie potrieb dieťaťa. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne stará, plní vyživovaciu povinnosť prevažne poskytovaním vecných plnení, ako je bývanie, strava, nákup ošatenia, zabezpečenie zdravotnej starostlivosti a osobnou starostlivosťou.

Rodič, ktorý sa o dieťa osobne nestará, prispieva na jeho výživu výživným, ktoré určí súd. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti sú rozhodujúce možnosti, schopnosti a majetkové pomery povinného rodiča, ako aj životná úroveň povinného rodiča, pretože platí prvoradá premisa, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni

svojho rodiča. Životnú úroveň dieťaťa pozitívne ovplyvňuje majetkovo lepšie zabezpečený rodič. Oprávnené potreby pritom nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú dané širšie jednak potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopností živiť sa sám, schopností starať sa o seba a podobne. Medzi odôvodnené potreby nepatria len

pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom oprávneného ako sú napr. liečebné náklady. Súd na ne musí pri určovaní výživného prihliadnuť. Na strane oprávneného sa tiež skúmajú jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, existencia a počet iných osôb povinných poskytovať výživu a ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery, počet nimi vyživovaných osôb a výška takéhoto výživného ako i vyživovaciu povinnosť iných povinných voči týmto osobám. Na strane povinného rodiča je nevyhnutné prihliadnuť na okruh osôb, ktoré sú povinné poskytovať výživné dieťaťu a výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť tiež starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť. Na strane povinného sa prihliada tiež najmä na jeho schopnosti, teda faktické príjmy, ale i na jeho možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Okrem toho je potrebné vždy vyhodnotiť i majetkové pomery oboch povinných rodičov. Táto kategória zahŕňa jednak majetok rodičov a jednak ich životný štandard, ktorým sa navonok prezentujú. Okrem uvedeného na strane povinného rodiča je vždy potrebné prihliadnuť k počtu, druhu, výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností a zároveň na okruh osôb, ktoré sú povinné týmto oprávneným poskytovať výživné, ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti povinných rodičov podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania vtedy, ak sa preukáže, že to bol rodič, ktorý sa vzdal bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku. V takom prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré ho viedli k strate na príjmoch alebo majetku.

Povinnosťou oboch rodičov je venovať všetky svoje sily dôslednému zabezpečeniu výživy svojich detí, a to bez ohľadu na to, či s deťmi žijú alebo nežijú v spoločnej domácnosti, pretože rozvodom manželstva rodičov detí neprestáva ani jeden z nich aj naďalej niesť osobnú zodpovednosť za všestranný vývoj svojich detí, ktoré ešte nie sú schopné samé sa živiť a ktoré sú teda v plnej miere i výživou odkázané na svojich rodičov.

Vzhľadom na všetky vyššie uvádzané skutočnosti podľa názoru odvolacieho súdu, výživné vo výške 200,- eur mesačne z preukázaného príjmu otca vo výške cca 1.900,- eur mesačne, zohľadniac jeho ďalšiu vyživovaciu povinnosť k mal. F., zodpovedá jeho schopnostiam, možnostiam ako aj jeho majetkovým pomerom, keď otec by sa mal zo svojho celkového mesačného príjmu podieľať na platení výživného deťom vo výške 1. Keďže otec v takejto výške platil výživné na maloletého aj doteraz, dlh na zročnom výživnom tak od podania návrhu na súd nevznikol. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že odôvodnenosť potrieb výživou odkázaných detí je limitovaná preukázanými pomermi výživou povinných rodičov, keď v prípade podstatnej zmeny pomerov na strane rodičov alebo maloletých detí, to zakladá dôvod na zmenu ostatného súdneho rozhodnutia o výživnom v zmysle ust. § 78 Zákona o rodine.

S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu, potom odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v zmysle ust. § 220 Os.p. zmenil tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozhodnutia.

O práve na náhradu trov tohto konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 224 ods. 2 O.s.p. za použitia ustanovenia § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p., nakoľko predmetom odvolacieho konania bola vec starostlivosti súdu o maloleté dieťa tak, že žiaden z účastníkov nemá na ich náhradu právo.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.